

De beträngdas ilska

Indignationen inom socialdemokratien inför de båda oppositionsledarnas uppträdande verkar i första hand förbluffande. Vad som förekommit är följande. Utrikesministern deklarerade i samband med utrikesnämndens möte den 4 augusti att han vid avgivandet av en ny not till Ryssland avsåg att meddela att regeringen inte ämnade vädja till FN. Ett sådant konstaterande var uppenbart detsamma som att avskriiva varje möjlighet till en modifikation av den ryska hållningen; varför skulle ryssarna ta den svenska noten allvarligt om det stod klart att en hänvändelse till FN — en för Ryssland självfallet otrevlig eventualitet — inte kunde komma i fråga. Hrr Hjalmarson och Ohlin lyckades då förmå regeringen att åtminstone formellt hålla frågan öppen, att inte offentligt proklamera reträtt samtidigt med den nya offensiven. Att hålla frågan öppen — det var i detta fall helt enkelt att inte proklamera benägenheten att skrinlägga saken utan FN-aktion. Att oppositionsledarna fortfarande höll på sin mening att en dylik vädjan borde ske var självfallet. Att de ytterligare framhävde denna mening var inte bara naturligt, det var deras plikt; om regeringen hoppades något av noten till Ryssland, måste krav på en hänvändelse till FN stärka dess ställning, eftersom här förelåg ett slags påtryckningsmedel mot Ryssland. Men vad händer: utrikesministern meddelar offentligt det han lovat att hålla tyst med, det att regeringen inte vill ha saken till FN. Därmed bryter han ett givet löfte, gör noten till Ryssland verkingslös och söker förvandla det hela till en partifråga. Och han angriper rent av, ackompanjerad av sin lydiga press, oppositionsledarna för att ha ändrat

mening, för att ha prisgivit hemligheter. Det är en nästan otrolig snedvridning av fakta.

Vid närmare reflexion blir emellertid allt detta begripligt, ehuru inte mindre klandervärt. Regeringen ville få tystnad och stillhet; den ville tillfredsställa opinionen genom en energisk not till Ryssland, men sedan inte gå vidare. Talet om en hänvändelse till FN var oroande för dessa syften — regeringen önskade ju egentligen redan för en vecka sedan säga ifrån att tanken på FN var övergiven. I detta beträngda läge blir den måttlösa ilskan den psykologiskt naturliga, om än rationellt vettlösa reaktionen.

Man måste emellertid vara hårt trängd för att gå till sådana ytterligheter som socialdemokratien i dessa dagar. Att begära en FN-aktion, att hålla fast vid vad som allmänt sades för några veckor sedan, det blir nu något tarvligt och taktiskt, enligt denna presskör. Att påminna om vad vederbörande skribenter nyss deklarerat leder till utbrott av raseri. De som vill anlita alla möjligheter för att få ryska nedskjutningar och mord brännmärkta inför världsoptionen förklarar vara hysteriska och ansvarlösa. Man väntar blott på att tanken att vända sig till den internationella fredsorganisationen skall betecknas som en form av aktivism eller krigshets.

Så lågt har socialdemokratiens propaganda — med orolig tystnad, halva instämmanden och obestämda reservationer mött inom bondeförbundet — inte nått sedan valstriden 1948. Människornas önskan att inför våldsdåden och morderna göra vad som göras kan tycks man betrakta med överlägsenhet och likgiltighet. Hetsen mot dem som vill begagna de möjligheter vi har överskuggar förbittringen mot våldsverkarna.

Paris 14-16/8